

สถานภาพของฮ่องกงภายหลังปี ค.ศ.1997

เมื่อสิ้นสุดการเจรจาอันยืดเยื้อและยาวนานประมาณสองปี ในที่สุดเมื่อวันที่ 26 กันยายน 1984 ผู้แทนของทั้งสองฝ่าย คือ ผู้แทนฝ่ายจีน นายโจว หนัน (Zhou Nan) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และผู้แทนฝ่ายอังกฤษ นายริชาร์ด อีแวนส์ (Richard Evans) เอกอัครราชทูตอังกฤษประจำกรุงปักกิ่ง ได้ลงนามในร่างความตกลงร่วมกันระหว่างรัฐบาลอังกฤษกับรัฐบาลจีน เกี่ยวกับอนาคตของฮ่องกง (A Draft Agreement between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the People's Republic of China on the Future of Hong Kong) ภายหลังลงนามในร่างความตกลงฉบับนี้แล้ว จีนได้นำร่างความตกลงนี้เข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการสภาสิทธิของสมัชชาประชาชนแห่งชาติจีน เช่นเดียวกับอังกฤษได้นำความตกลงนี้เข้าที่ประชุมทั้งสภาสูงและสภาล่าง ต่อมา ในวันที่ 19 ธันวาคม 1984 ได้มีการลงนามอย่างเป็นทางการของทั้งสองฝ่าย ระหว่างนายจ้าว จื่อหยาง นายกรัฐมนตรีจีน กับ นางมากาเร็ต แทตเชอร์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ณ กรุงปักกิ่ง ใน คำประกาศร่วมกันระหว่างรัฐบาลอังกฤษและรัฐบาลจีนเกี่ยวกับอนาคตของฮ่องกง (Joint Declaration between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the People's Republic of China on the Future of Hong Kong) โดยมีเจ้าหน้าที่ระดับสูงของทั้งสองฝ่าย และตัวแทนของบุคคลจากวงการต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนในฮ่องกงร่วมเป็นสักขีพยาน ภายหลังการลงนามได้มีการแลกเปลี่ยนตราสารการให้สัตยาบันต่อ คำประกาศร่วมกันฉบับนี้ เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 1985

เนื้อหาของคำประกาศร่วมกันดังกล่าว แบ่งออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นสาระสำคัญของคำประกาศ กำหนดให้อังกฤษจะโอนอำนาจอธิปไตยเหนือฮ่องกงให้แก่จีน ในวันที่ 1 กรกฎาคม 1997 และนโยบายพื้นฐานของจีนในการปกครองฮ่องกง 12 ข้อ ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ส่วนที่สอง เป็นภาคผนวก 3 ฉบับ ภาคผนวกฉบับที่หนึ่ง ว่าด้วยคำอธิบาย

โดยละเอียดเกี่ยวกับนโยบายพื้นฐานในการปกครองฮ่องกงของรัฐบาลจีน ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ภาคผนวกฉบับที่สอง ว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มประสานงานร่วม (Sino-British Joint Liaison Group) ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อความราบรื่นในการโอนอำนาจอธิปไตยเหนือฮ่องกง จากอังกฤษให้กับจีน ภาคผนวกฉบับที่สาม ว่าด้วยเรื่องการเช่าที่ดินในฮ่องกง (Land Leases) และส่วนที่สาม เป็นบันทึกความเข้าใจประเด็นปัญหายุ่งยาก เรื่องสัญชาติของชาวฮ่องกง ที่มีฐานะ เป็น "พลเมืองในเขตเมืองขึ้นของอังกฤษ" จำนวน 2.5 ล้านคน

สาระสำคัญของคำประกาศร่วมกันระหว่างจีนกับอังกฤษเกี่ยวกับสถานการณ์ของฮ่องกง ในวันที่ 1 กรกฎาคม 1997*

รัฐบาลจีนจะเข้าครอบครองดินแดนฮ่องกง (ประกอบด้วย เกาะฮ่องกง เกาลูน และ เขตนิวเทอริทอรี รวมไปถึงอาณาเขตที่เป็นฮ่องกงทั้งหมด) โดยรัฐบาลจีนจะมีสิทธิในอำนาจอธิปไตยเหนือฮ่องกง ในวันที่ 1 กรกฎาคม 1997 และรัฐบาลอังกฤษจะคืนฮ่องกงให้แก่จีน ในวันที่ 1 กรกฎาคม 1997 เช่นกัน

ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ (transition period) ระหว่างวันที่คำประกาศร่วมกันฉบับนี้มีผลบังคับใช้ จนถึง วันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ.1997 ทั้งสองรัฐบาลเห็นพ้องให้รัฐบาลอังกฤษ เป็นผู้รับผิดชอบต่อการปกครองฮ่องกง โดยมีจุดประสงค์ที่จะดำรงรักษาความเจริญรุ่งเรืองของ เศรษฐกิจและความมีเสถียรภาพทางสังคมของฮ่องกง โดยรัฐบาลจีนจะให้ความร่วมมือในการระดมด้วย

รัฐบาลอังกฤษและรัฐบาลจีน เห็นพ้องกันในการปฏิบัติตามคำประกาศร่วมกัน และรายละเอียดภาคผนวกต่าง ๆ ที่ต่อท้ายคำประกาศร่วมกันฉบับนี้ และจะมีการให้สัตยาบันแก่คำประกาศร่วมกัน และคำประกาศร่วมกันจะมีผลบังคับใช้ในวันที่มีการแลกเปลี่ยนตราสารการให้สัตยาบัน ซึ่ง จะจัดให้มีขึ้นในกรุงปักกิ่งก่อน วันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ.1985 ซึ่งคำประกาศร่วมกัน และภาคผนวกต่าง ๆ ต่อท้ายความคำประกาศร่วมกันฉบับนี้จะมีผลผูกมัดรัฐบาลอังกฤษและรัฐบาลจีนโดยเท่าเทียมกัน

* ดูเพิ่มเติมในรายละเอียดได้ใน ภาคผนวก ค และง

สำหรับสถานการณ์ของฮ่องกง ภายหลังจากที่จีนเข้าครอบครองฮ่องกงแล้ว ได้กำหนดไว้ในนโยบายพื้นฐานที่จีนมีต่อฮ่องกงในคำประกาศร่วมกันฉบับนี้ โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการต่างประเทศ ดังนี้ คือ

สถานการณ์ด้านการเมือง

สถานการณ์ด้านการจัดการเกี่ยวกับธรรมเนียม และโครงสร้างของรัฐบาล

(Constitutional Arrangement and Government Structure)

เพื่อความเป็นเอกภาพของประเทศ และบูรณาการแห่งดินแดนของประเทศจีน รวมถึงเงื่อนไขตามประวัติศาสตร์และสภาพความเป็นจริงของฮ่องกง จีนจะจัดตั้งฮ่องกงให้ฐานะเป็น "เขตการปกครองพิเศษ" (Special Administrative Region : SAR) ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตราที่ 31 ว่า "รัฐสามารถจัดตั้งเขตที่มีการปกครองเป็นพิเศษได้เมื่อจำเป็น และระบบที่ใช้ในเขตที่มีการปกครองพิเศษจะอยู่ภายใต้กฎหมายที่กำหนดขึ้นโดยสมัชชาประชาชนแห่งชาติจีน โดยมีเงื่อนไขเป็นพิเศษเฉพาะ" เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะมีกฎหมายพื้นฐาน (Basic Laws) ที่ออกโดยสมัชชาประชาชนแห่งชาติจีนเป็นธรรมนูญการปกครอง นโยบายพื้นฐานของจีนที่กำหนดไว้ในคำประกาศร่วมกัน รวมถึงรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวกต่าง ๆ จะนำไปบังคับใช้ตามกฎหมายพื้นฐาน โดยกฎหมายพื้นฐานจะกำหนดว่า จะไม่มีการนำเอาระบบสังคม และนโยบายสังคมนิยมที่ปฏิบัติอยู่ในประเทศจีน ไปใช้ในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง ระบบทุนนิยมและแบบแผนการดำรงชีวิตของฮ่องกงจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นเวลา 50 ปี ภายหลังจากการจัดตั้งเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง

เขตการปกครองพิเศษฮ่องกงที่ตั้งขึ้นใหม่จะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยตรงของรัฐบาลกลางของจีน และเป็นเขตการปกครองตนเองเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการต่างประเทศ และการป้องกันประเทศ ซึ่งแต่เดิมเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลอังกฤษ เมื่อถึงวันที่ 1 กรกฎาคม 1997 ทั้งสองด้านนี้จะเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลกลาง สำหรับการปกครองตนเองเกือบทุกด้านนี้

รวมถึงอำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจตุลาการอย่างเป็นอิสระ โดยรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษจะมีอำนาจบังคับบัญชาด้านความสัมพันธ์กับภายนอกได้ภายในขอบเขตที่เหมาะสม ในด้านที่เกี่ยวกับการเศรษฐกิจ การค้า การคลังและการเงิน การเดินเรือ การติดต่อสื่อสาร การท่องเที่ยว ด้านวัฒนธรรมและการกีฬา เป็นต้น

โครงสร้างของรัฐบาลเขตปกครองพิเศษฮ่องกง รัฐบาลและฝ่ายนิติบัญญัติประกอบด้วย พลเมืองของฮ่องกง หัวหน้าฝ่ายบริหารจะได้รับแต่งตั้งจากรัฐบาลกลาง โดยพิจารณาจากผลการเลือกตั้ง หรือการปรึกษาหารือที่จัดขึ้นในท้องถิ่น หัวหน้าฝ่ายบริหารเป็นผู้คัดเลือกและเสนอชื่อข้าราชการตำแหน่งสำคัญเทียบเท่าหัวหน้าสาขา ให้รัฐบาลกลางเป็นผู้แต่งตั้ง ส่วนฝ่ายนิติบัญญัติจะมาจากการเลือกตั้ง

สถาณภาพด้านกฎหมาย (The Laws)

เขตการปกครองพิเศษฮ่องกงจะมีระบบกฎหมายเป็นของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย สองส่วนสำคัญ ๆ ส่วนที่หนึ่ง คือ กฎหมายสามัญ (Common Laws) และกฎหมายฮ่องกง ที่ใช้อยู่เดิมในฮ่องกง และส่วนที่สอง คือ กฎหมายพื้นฐาน (Basic Laws) และกฎหมายใหม่ที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง กฎหมายต่าง ๆ ที่บังคับใช้ในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมายพื้นฐาน

ฝ่ายนิติบัญญัติของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง มีอำนาจเป็นของตนเองตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายพื้นฐาน ในกระบวนการทางกฎหมาย ในการออกกฎหมายใหม่ และแก้ไขกฎหมายที่ขัดแย้งกับกฎหมายพื้นฐาน เมื่อฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมายใหม่ หรือออกกฎหมายใหม่เพื่อแก้ไขกฎหมายเก่า จะต้องรายงานการดำเนินงานและกฎหมายใหม่ให้กับคณะกรรมการสิทธิการสามัญของสมาชิกประชาชนแห่งชาติจีน

สถานการณ์ด้านการศาล (The Judicial System)

ระบบการศาลในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงจะเป็นระบบเดิมที่ขึ้นอยู่กับฮ่องกง ยกเว้นเรื่องอำนาจการวินิจฉัยขั้นสุดท้าย (the power of final adjudication) ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของระบบการศาล ที่สำคัญ คือ การยกเลิกระบบการอุทธรณ์ต่อสภาคณะลูกขุน (Privy Council) ของฮ่องกง ซึ่งเป็นหน่วยงานของอังกฤษที่ทำหน้าที่ในการวินิจฉัยขั้นสุดท้ายในปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยเปลี่ยนไปให้ศาลสูงสุดของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง เป็นผู้รับผิดชอบหน้าที่เหล่านั้นแทน

อำนาจในการพิจารณาตัดสินในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงเป็นของศาลต่าง ๆ ของเขตการปกครองพิเศษ ศาลจะใช้อำนาจในการพิจารณาตัดสินได้อย่างอิสระภายในกรอบของกฎหมายของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง โดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐบาล เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง และรัฐบาลอื่นใด สมาชิกในคณะผู้พิพากษาจะได้รับการคุ้มครองในการทำงานตามหน้าที่

ศาลในฮ่องกงประกอบด้วย ศาลสูงสุด (Supreme Court) ศาลเขต (District Court) ศาลแขวง (Magistrates Courts) และศาลอื่น ๆ ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะด้านอนุญาโตตุลาการ (Statutory tribunals)

ระบบการแต่งตั้ง การถอดถอนผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่ของศาล จะไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ประธานสภาบริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้พิพากษาของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง ยกเว้น การแต่งตั้ง และถอดถอนผู้พิพากษาสำคัญ (ตำแหน่งสูง) หัวหน้าฝ่ายบริหารจะกระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติของเขตการปกครองพิเศษ รัฐบาลของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงและต้องรายงาน การแต่งตั้งและถอดถอน ผู้พิพากษาตำแหน่งสำคัญ ๆ ไปยังคณะกรรมการสิทธิการสามัญของสมาชิกประชาชนแห่งชาติจีน ส่วนระบบการแต่งตั้งและถอดถอนข้าราชการของศาลอื่น ๆ นอกเหนือจากผู้พิพากษา จะเป็นระบบเดิมที่ใช้ในฮ่องกง

สถานภาพของข้าราชการ (Public Service)

ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานของรัฐบาล จะได้รับการจ้างงานและทำงานในหน้าที่เดิมต่อไป โดยจะได้รับค่าจ้างผลประโยชน์ และเงื่อนไขการจ้างงานไม่น้อยลงกว่าเดิม จากรัฐบาล เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง นอกจากนี้ ผู้เกษียณอายุราชการ ก่อน หรือ หลังวันที่ 1 กรกฎาคม 1997 ผู้หมดสัญญาจ้าง จะได้รับเงินบำนาญ, เงินเลี้ยงชีพ และผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเดิมโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ หรือสถานที่พักอาศัยแต่อย่างใด

การจ้างงานของชาวอังกฤษ และชาวต่างประเทศอื่น ๆ ที่ทำงานในหน่วยงานของรัฐบาล ฮ่องกง รัฐบาลของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะเป็นฝ่ายคัดเลือกชาวอังกฤษ และชาวต่างชาติ ที่ถือบัตรประจำตัวประชาชนถาวรของเขตการปกครองพิเศษ เข้าเป็นข้าราชการทุกระดับตำแหน่ง ยกเว้น ตำแหน่งหัวหน้าของหน่วยงานสำคัญของรัฐบาล (เทียบเท่า หัวหน้าฝ่าย) รวมถึง กรมตำรวจ และตำแหน่งผู้ช่วยของหัวหน้าสาขาและกรมเหล่านี้

ระบบการแต่งตั้ง และการเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการ ระบบการเลือกสรรบุคคล การจ้างงาน การประเมินผลงาน ระเบียบวินัย การฝึกอบรม และการจัดการเกี่ยวกับข้าราชการ ที่ใช้ในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะเป็นระบบเดิมที่ใช้อยู่ในฮ่องกง

สถานภาพด้านการป้องกันประเทศ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน (Defence, and Public Order)

ด้านการป้องกันของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง เนื่องจากกองทหารของอังกฤษที่ ฮ่องกงจะต้องถอนตัวออกไป เมื่อมีการจัดตั้งเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง รัฐบาลกลางของจีนจะรับผิดชอบด้านการป้องกันประเทศ โดยจะส่งกองกำลังทหารเข้ามาประจำการในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง เพื่อจุดประสงค์ในการป้องกันความปลอดภัย จะไม่แทรกแซงกิจการภายในของเขตนี้ โดยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จะเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลกลาง

ด้านความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยของประชาชน ภายในเขตการปกครองพิเศษ
ฮ่องกงจะเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

สถานการณ์ด้านระบบการคลัง (The Financial System)

รัฐบาลของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะดำเนินงานในด้าน การจัดเก็บภาษีอากร
งบประมาณแผ่นดินประจำปี (fiscal policy) การจัดสรรด้านการคลัง การร่างงบประมาณ
และบัญชีด้านต่าง ๆ ได้เอง และรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษจะต้องรายงานเรื่องงบประมาณ
และบัญชีต่าง ๆ ให้กับรัฐบาลกลาง

รัฐบาลกลางจะไม่เก็บภาษีใด ๆ กับเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง รัฐบาลของเขตการ
ปกครองพิเศษฮ่องกงจะใช้จ่ายเงินรายรับต่าง ๆ ที่ได้ไปตามวัตถุประสงค์ของตน โดยไม่ต้องส่ง
เงินรายได้ให้กับรัฐบาลกลาง

ระบบการเก็บภาษีอากร และการร่างงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษ
ฮ่องกง จะต้องได้รับอนุมัติจากสมัชชาผู้แทนของเขตการปกครองพิเศษ และระบบตรวจสอบบัญชี
ต่าง ๆ ของฮ่องกงจะมีอยู่ในเขตการปกครองพิเศษต่อไป

สถานการณ์ด้านระบบเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ด้านการเศรษฐกิจกับต่างประเทศ และ ด้านการศุลกากร (The Economic System ,Economic Relation and Customs System)

เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะรักษา ระบบเศรษฐกิจและระบบการค้าแบบทุนนิยม
สถานการณ์การเป็นเมืองท่าเสรี นโยบายการค้าเสรี ของฮ่องกง รวมถึงการเคลื่อนย้ายเงินทุน
และสินค้าเข้า-ออกจากฮ่องกงได้อย่างเสรี รัฐบาลของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงจะเป็นผู้

กำหนดนโยบายด้านการค้าเสรีได้เอง นอกจากนี้รัฐบาลของเขตการปกครองพิเศษจะรักษาและ
พัฒนาความสัมพันธ์ด้านการเศรษฐกิจและการค้ากับต่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนระบบ
ระบบเศรษฐกิจ และระบบการค้าแบบทวินิยม นอกจากนี้ เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะจัดตั้ง
คณะผู้แทนด้านการเศรษฐกิจอย่างเป็นทางการหรือกึ่งทางการในต่างประเทศได้ตามความจำเป็น
แต่จะต้องรายงานการจัดตั้งคณะผู้แทนนี้ไปยังรัฐบาลกลาง

ในด้านศุลกากร เขตการปกครองพิเศษฮ่องกงจะมีการภาษีศุลกากรแยกต่างหากจากจีน
ภายใต้ความรับผิดชอบของรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษ โดยเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงสามารถ
เข้าร่วมในองค์การระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการภาษีศุลกากร และข้อตกลงด้านการค้า
ระหว่างประเทศ เช่น ความตกลงว่าด้วยพิกัดภาษีศุลกากร และการค้า (General Agreement
on Tariffs and Trades : GATT) การจัดการเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศด้านสิ่งทอ
และเส้นใยต่าง ๆ (Multi-Fibre Arrangement : MFA) รวมถึงการจัดการในด้านโควตา
การส่งออก สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร และการจัดการในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านภาษีศุลกากร
เป็นหน้าที่ของรัฐบาลของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง

สถานการณ์ด้านระบบเงินตรา และระบบการเงิน (The Monetary System)

เขตการปกครองพิเศษฮ่องกงจะรักษา สถานภาพการเป็นศูนย์กลางการเงินระหว่าง
ประเทศ ระบบเงินตรา ระบบการเงิน กฎข้อบังคับในการควบคุมดูแลสถาบันรับฝากเงินและ
ตลาดการเงินของฮ่องกงไว้ การดำเนินงานของธุรกิจการเงิน ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่าง
ประเทศ ตลาดทองคำ ตลาดหลักทรัพย์ ตลาดซื้อขายล่วงหน้า รวมไปถึงการไหลเวียนของ
เงินทุนเข้า-ออกและหมุนเวียนภายในฮ่องกง จะเป็นไปอย่างเสรีเช่นเดิม

รัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง กำหนดนโยบายด้านการเงินและเงินตราได้เอง
เงินเหรียญฮ่องกงจะใช้หมุนเวียนและเปลี่ยนแปลงค่าได้โดยอิสระ โดยมีกองทุนรักษาระดับอัตรา
แลกเปลี่ยนเงินตรา (Exchange Fund) ของเขตการปกครองพิเศษ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ
ในการจัดการ และควบคุมดูแลการเปลี่ยนแปลงค่าของเงินเหรียญฮ่องกง

สถานการณ์ด้านการเดินเรือ (Shipping)

เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะรักษาการจัดการด้านการเดินเรือ และข้อบังคับการเดินเรือ รวมถึงกฎข้อบังคับสำหรับลูกเรือของฮ่องกงไว้เช่นเดิม

รัฐบาลเขตการปกครองพิเศษจะรับผิดชอบด้านการเดินเรือ โดยที่ธุรกิจการเดินเรือของเอกชน ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเดินเรือ และท่าขนถ่ายสินค้าของเอกชนในเขตการปกครองพิเศษ จะดำเนินงานต่อไปโดยอิสระ รวมถึงการจดทะเบียนเรือและการออกใบรับรองที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือภายใต้กฎเกณฑ์ของเขตการปกครองพิเศษ โดยใช้ชื่อว่า "ฮ่องกง, จีน" (Hong Kong, China)

เรือทุกชนิดจะเข้าใช้ท่าเรือของเขตการปกครองพิเศษได้ตามกฎหมายของเขตการปกครองพิเศษ ยกเว้น เรือรบต่างชาติ หากประสงค์จะเข้าใช้ท่าเรือฮ่องกงจะต้องขออนุญาตจากรัฐบาลกลาง

สถานการณ์ด้านการบินพลเรือน (Civil Aviation)

เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะรักษาสถานการณ์การเป็นศูนย์กลางด้านการบินของภูมิภาคและระหว่างประเทศ สายการบินต่าง ๆ ที่ร่วมบิน และมีสำนักงานใหญ่ด้านธุรกิจการบินในฮ่องกง และธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการบินพลเรือนในฮ่องกง จะดำเนินงานของตนต่อไปได้ในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง

เขตการปกครองพิเศษจะรับผิดชอบในการดำเนินงานระบบการปฏิบัติการบินพลเรือน รักษาการจดทะเบียนอากาศยานทุกชนิดของเขตการปกครอง ด้านที่เกี่ยวกับธุรกิจเส้นทางบิน การปฏิบัติการด้านเทคนิค (technical management) ของการบินพลเรือน รวมถึงการจัดการสนามบิน การเตรียมการด้านบริการจราจรทางอากาศ และความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ภายใต้การปฏิบัติการด้านการนำร่องทางอากาศส่วนภูมิภาค (regional air navigation procedures) ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization)

รัฐบาลกลางจะเข้าร่วมการปรึกษาหารือกับรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษในกรณีต่อไปนี้

1. ด้านการปฏิบัติการบริการทางอากาศระหว่างฮ่องกงกับส่วนต่าง ๆ ของจีน สำหรับสายการบินที่ทำการบินและมีสำนักงานใหญ่ด้านธุรกิจการบินในฮ่องกง และสำหรับสายการบินต่าง ๆ ของจีน
2. ด้านข้อตกลงด้านการบริการทางอากาศ (Air Service Agreement) ทั้งหมด ที่ให้บริการทางอากาศระหว่างส่วนต่างๆ ของจีนกับประเทศอื่น ภูมิภาคอื่น ที่แวะจอดที่เขตการปกครองพิเศษ และการปฏิบัติการบริการทางอากาศระหว่างเขตการปกครองพิเศษกับประเทศอื่น ภูมิภาคอื่นที่แวะจอดในส่วนต่าง ๆ ของจีน

รัฐบาลเขตการปกครองพิเศษ จะทำหน้าที่ในฐานะองค์การพิเศษที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลจีนในการดำเนินงานในด้านต่อไปนี้ คือ

1. การเปลี่ยนแปลง หรือ แก้ไข ข้อตกลงด้านการบริการทางอากาศ และข้อตกลงที่บังคับใช้ก่อนแล้วในฮ่องกง
2. การเจรจา และทำข้อตกลงด้านบริการทางอากาศฉบับใหม่ ในการกำหนดเส้นทางการบินของสายการบินที่บินร่วมและมีสำนักงานใหญ่ด้านธุรกิจการบินในฮ่องกง สิทธิการบินผ่านน่านฟ้า (overflights) และหยุดแวะพักทางเทคนิค (technical stops)
3. การเจรจาและตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติการชั่วคราว (provisional arrangement) สำหรับสถานที่ที่ไม่มีข้อตกลงด้านการบริการทางอากาศบังคับใช้กับประเทศอื่นและภูมิภาคอื่น

รัฐบาลเขตการปกครองพิเศษ จะมีอำนาจในการบังคับบัญชาตัวเองในกรณีดังต่อไปนี้

1. ทำการเจรจา และทำการตกลงกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามข้อตกลงด้านการบริการทางอากาศ และการปฏิบัติการชั่วคราว
2. ออกใบอนุญาตให้กับสายการบินที่บิน และมีสำนักงานใหญ่ด้านธุรกิจการบินในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง

3. กำหนดสายการบินที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงด้านการบริการทางอากาศและการปฏิบัติการชั่วคราว
4. ออกใบอนุญาตให้กับสายการบินต่างชาติสำหรับการบริการด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากการบินถึง, บินจาก หรือบินผ่านแผ่นดินใหญ่จีน

สถานการณ์เกี่ยวกับการเช่าที่ดิน (Land leases)

สำหรับกรณีการให้เช่าที่ดินที่กระทำขึ้นก่อนการบังคับใช้ความตกลงร่วม ตามเงื่อนไขในการเช่าดังต่อไปนี้

1. การให้เช่าที่ดินที่ต่อเนื่องไปหลังวันที่ 30 มิถุนายน 1997 (การเช่าถาวร 75 ปี และการเช่า 99 ปี) สิทธิในการเช่า และสิทธิต่าง ๆ จะได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายของเขตการปกครองพิเศษ สิทธิที่กล่าวถึง คือ สิทธิในการต่อสัญญา และสิทธิในการให้บุคคลอื่นเช่าที่ดินต่อ เช่น ผู้เช่ารายย่อย การจำนอง และสิทธิเส้นทางในการสัญจร เป็นต้น
2. การให้เช่าที่ดินที่สิ้นสุดลงก่อนวันที่ 30 มิถุนายน 1997 (โดยเฉพาะการเช่าในเขตนิวเทอริทอรี และการเช่า 75 ปี โดยไม่มีการต่อสัญญาใหม่ในเขตเมือง) จะได้รับการยืดเวลาการเช่าออกไปจนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2047 โดยไม่มีการเก็บค่าพรีเมียม (premium) แต่จะจัดเก็บเป็นค่าเช่ารายปี โดยในช่วงเวลาที่ยืดออกไป อัตราค่าเช่ารายปีจะเท่ากับร้อยละ 3 ของมูลค่าที่ดินที่ประเมินได้ ณ วันที่สัญญาเช่า ยกเว้นที่ดินเช่าตามการถือครอง เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 1984 หรือหลังจากนั้นในชุมชนต่าง ๆ ตั้งแต่มีการเริ่มตั้งหมู่บ้านในฮ่องกงในปี ค.ศ. 1898 ที่การถือครองที่ดินจะตกทอดสู่คนรุ่นหลังตามกฎหมายของการสืบทอดที่ดินตามสายเลือดฝ่ายชาย
3. สำหรับที่ดินที่หมดอายุการเช่าภายหลังจากวันที่ 30 มิถุนายน 1997 และไม่มีเงื่อนไขกำหนดสิทธิของการต่ออายุสัญญาได้ใหม่ จะเป็นไปตามกฎหมายและนโยบายของเขตการปกครองพิเศษ

การเปลี่ยนแปลงการคิดอัตราค่าเช่า จากเดิมตั้งอยู่บนพื้นฐานราคาประเมินที่ดินของปี ค.ศ.1973 และอัตราค่าเช่าคงที่เมื่อมีการต่อสัญญาใหม่ จะเปลี่ยนไปเป็นอัตราค่าเช่าที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของราคาที่ดินหรือทรัพย์สินประเมิน ณ วันที่ทำสัญญา คือ เมื่อราคาที่ดินเปลี่ยนไป ค่าเช่าก็จะเปลี่ยนตาม

การให้เช่าที่ดินใหม่ เมื่อค่าประกาศร่วมมีผลบังคับใช้ จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 1997 รัฐบาลฮ่องกงของอังกฤษจะให้เช่าที่ดินเพิ่มขึ้นในจำนวนจำกัด คือ 50 เฮกตาร์* (Hectare) ต่อปี ยกเว้นที่ดินที่ให้กับหน่วยงานการเคหะ (Housing Authority) สำหรับสร้างที่อยู่อาศัยให้ประชาชนทั่วไปเช่า

การแบ่งผลประโยชน์จากรายได้จากค่าพรีเมียม (premium income) เมื่อมีการบังคับใช้ความตกลงร่วมกัน จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 1997 ค่าพรีเมียม คือ ส่วนต่างของมูลค่าสินทรัพย์ภายใต้เงื่อนไขก่อน กับมูลค่าสินทรัพย์ ณ วันที่ทำสัญญา รายได้ค่าพรีเมียมจากการทำธุรกิจที่ดินของรัฐบาลฮ่องกงและอังกฤษ ภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนเรื่องที่ดินแล้ว จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กัน ส่วนหนึ่งเป็นของรัฐบาลฮ่องกงและอังกฤษ และอีกส่วนหนึ่งเป็นของรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงในอนาคต สำหรับรายได้ทั้งหมดของรัฐบาลฮ่องกงและรัฐบาลอังกฤษรวมถึงจำนวนที่ได้หักไว้ก่อนเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนเรื่องที่ดิน จะนำไปจัดตั้งกองทุนเงินสำรอง (Capital Works Reserve Fund) สำหรับเป็นเงินทุนในการพัฒนาที่ดินและงานสาธารณะ (public works) ในฮ่องกง และเงินส่วนที่เป็นของรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษ จะนำไปฝากธนาคารในฮ่องกง และจะไม่ถอนออกมาใช้ ยกเว้นในกรณีที่ต้องมาสำหรับเป็นเงินทุนในการพัฒนาที่ดินและงานสาธารณะในฮ่องกงตามที่ได้รับการตรวจสอบและได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ดิน (Land Commission)

---

*หน่วยวัด เฮกตาร์เมื่อเทียบกับหน่วยวัดมาตราเมตริก 1 เฮกตาร์เท่ากับ 10,000 ตารางเมตร ดังนั้น 50 เฮกตาร์เท่ากับ 500,000 ตารางเมตร

คณะกรรมการที่ดิน (Land Commission) จะได้รับแต่งตั้งขึ้นในฮ่องกงทันทีที่คำประกาศร่วมกันมีผลบังคับใช้ โดยคณะกรรมการที่ดิน จะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลอังกฤษ และรัฐบาลจีนในจำนวนที่เท่ากัน และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการทำงานเท่าที่จำเป็น เจ้าหน้าที่ของทั้งสองฝ่ายจะรับผิดชอบต่อรัฐบาลของตน และคณะกรรมการที่ดินจะสิ้นสุดการทำงานในวันที่ 30 มิถุนายน 1997

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่ดิน คือ

1. ปรึกษาหารือกันในการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับที่ดินที่กำหนดไว้ในคำประกาศร่วมฉบับนี้
2. เป็นผู้สังเกตการณ์ในการ
  - 2.1 ควบคุมไม่ให้รัฐบาลฮ่องกงและอังกฤษ ให้เช่าที่ดินใหม่เกินกว่า 50 เฮกตาร์ต่อปี
  - 2.2 ดูแลจำนวนที่ดินที่รัฐบาลฮ่องกงของอังกฤษให้กับหน่วยงานการเคหะของฮ่องกง (Hong Kong Housing Authority) สำหรับการสร้างที่อยู่อาศัยให้ประชาชนทั่วไปเช่า
  - 2.3 จัดสรรและใช้จ่ายได้จากค่าพรีเมียมเป็นเงินทุนสำหรับการพัฒนาที่ดินและงานสาธารณะในฮ่องกงตามหลักการที่กำหนดไว้ข้างต้น
3. พิจารณาและตัดสินใจขอเสนอจากรัฐบาลฮ่องกงของอังกฤษในการเพิ่มข้อจำกัดในการให้เช่าที่ดินของรัฐบาลฮ่องกงของอังกฤษที่อ้างถึงข้างต้น
4. ตรวจสอบข้อเสนอสําหรับการถอนเงินในส่วนรายได้จากค่าพรีเมียมของรัฐบาลเขตปกครองพิเศษ และให้คำแนะนำฝ่ายจีนสำหรับการตัดสินใจ

รัฐบาลอังกฤษและรัฐบาลจีนจะเป็นผู้ตัดสินใจ ความไม่เห็นพ้องกันคณะกรรมการที่ดิน

สถานการณ์ด้านสังคม

สถานการณ์ด้านสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Rights and Freedom)

สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของพลเมือง และประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตการปกครองพิเศษ
ฮ่องกง จะได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง โดยจำแนกสิทธิและเสรีภาพ
ที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1. สิทธิและเสรีภาพที่ประชาชนฮ่องกงมีอยู่ภายใต้กฎหมายของฮ่องกง จะยังคงมีอยู่
ต่อไปภายใต้การคุ้มครองของรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษ

สิทธิและเสรีภาพดังกล่าว ได้แก่ เสรีภาพในด้านต่าง ๆ เช่น เสรีภาพส่วนบุคคล
การพูด การตีพิมพ์ การชุมนุม การสมาคม การตั้งและเข้าร่วมในสหภาพแรงงาน การ
เดินทาง การเดินขบวน การนัดหยุดงาน การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การเลือก
อาชีพ การวิจัยทางการศึกษา ความเชื่อ การแต่งงาน และสิทธิในการจัดตั้งครอบครัวโดย
อิสระ รวมไปถึงสิทธิในด้านอื่น ๆ อีก เช่น สิทธิในการศึกษาด้านกฎหมาย การไปศาล
การเลือกให้ทนายความเป็นตัวแทนในศาล การได้รับค่าชดเชยตามกฎหมาย และสิทธิในการ
โต้แย้งการกระทำของฝ่ายบริหารในศาล นอกจากนี้ ในด้านภาวศาสนาเกี่ยวกับความสัมพันธ์
ระหว่างองค์กรด้านการศาสนาและผู้เลื่อมใสในศาสนาใน เขตการปกครองพิเศษฮ่องกงก็ของค์กร
ด้านการศาสนาและผู้เลื่อมใสในศาสนาในประเทศต่าง ๆ รวมถึงในส่วนต่าง ๆ ของประเทศจีน
ด้วย โดยความสัมพันธ์นี้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานการไม่แทรกแซงกิจการภายใน และการเคารพซึ่งกัน
และกัน

2. สิทธิเสรีภาพตามที่กำหนดไว้ในข้อปฏิบัติของข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิ
ของพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (International Covenants on Civil and
Political Rights) และข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และ
วัฒนธรรม (International Covenants on Economic, Social and Cultural Rights)

ที่ใช้ในฮ่องกงก็จะมีผลบังคับใช้ต่อไป (ภายหลังวันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ.1997) ในเรื่องเกี่ยวกับ สิทธิพื้นฐานและการจําแนกรายละเอียดเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ รวมถึงสิทธิในการทำงาน สิทธิที่จะมีมาตรฐานการครองชีพ สิทธิที่จะมีชีวิตและมีอิสรภาพ รวมถึงเสรีภาพในการแสดงออก การมีเหตุผล การศาสนา และการสมาคม

นอกจากนี้ สิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินส่วนบุคคลที่มีอยู่ในฮ่องกงด้านต่าง ๆ จะได้รับการคุ้มครอง ตามกฎหมายของเขตการปกครองพิเศษ ได้แก่ สิทธิการได้มา การถือครอง การไร้ ขาย โอน เป็นมรดก และการได้ค่าตอบแทนจากการเวนคืนตามกฎหมาย (ตามมูลค่าที่แท้จริงของทรัพย์สิน นั้น ๆ)

สถานการณ์เกี่ยวกับ สิทธิในการอยู่อาศัย, เอกสารการเดินทาง และการตรวจ

คนเข้าเมือง (Right of Abode ,Travel Documents and Immigration)

สิทธิในการอยู่อาศัย ประเภทของบุคคลที่มีสิทธิในการอยู่อาศัย ในเขตการปกครองพิเศษ ฮ่องกงรวมถึงสิทธิการเข้า, สิทธิการกลับเข้า, การอาศัย และการทำงาน มีดังนี้

1. คนจีนที่เกิดในฮ่องกง หรืออาศัยอยู่ในฮ่องกงต่อเนื่องกันเป็นเวลาอย่างน้อย 7 ปี ก่อนหรือหลังการตั้งเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง
2. คนจีนที่เกิดนอกฮ่องกง โดยเกิดจากคนที่มีสิทธิอยู่อาศัยอยู่ในฮ่องกง
3. สำหรับคนที่ไม่ใช่คนจีนที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงต่อเนื่องกันเป็นเวลาอย่างน้อย 7 ปี ก่อนหรือหลังการตั้งเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง คนที่ไม่ใช่คนจีนที่เกิดในฮ่องกง จากพ่อแม่ที่มีสิทธิอยู่อาศัยในฮ่องกง จะมีสิทธิในการอยู่อาศัยในฮ่องกงด้วยแต่จะได้รับหลังจากมีอายุ 21 ปี ถ้าอาศัยอยู่ในฮ่องกง เป็นเวลา 7 ปี และมีที่อยู่ถาวรในฮ่องกง
4. คนที่มีสิทธิอยู่อาศัยได้เฉพาะในฮ่องกง ก่อนการตั้งเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง คือ ก่อนวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.1997

รัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะเป็นผู้ออกบัตรประจำตัวประชาชนให้กับบุคคล
ทุกคนที่มีสิทธิในการอยู่อาศัยในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง

รัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงจะออกหนังสือเดินทาง และเอกสารการเดินทางให้
กับคนจีนที่มีบัตรประจำตัวของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง และสำหรับบุคคลอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในเขต
การปกครองพิเศษฮ่องกง โดยถูกต้องตามกฎหมาย หนังสือเดินทาง และเอกสารการเดินทางของ
เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง สามารถใช้ได้กับทุกประเทศ และทุกภูมิภาค โดยจะมีการบันทึกสิทธิ
ของผู้ถือในการกลับเข้าอยู่อาศัยในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง

สำหรับประชาชนจากส่วนต่าง ๆ ของจีน หากประสงค์จะเดินทางเข้าสู่เขตการปกครอง
พิเศษฮ่องกง จะต้องปฏิบัติตามหลักการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนี้รัฐบาลของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะรับผิดชอบการตรวจคนเข้าเมือง
ในเรื่องการเข้า การพักอาศัย และออกจากเขตการปกครองพิเศษของประชาชนจากประเทศอื่น
และภูมิภาคอื่นด้วย

สถานภาพของ "พลเมืองในเขตเมืองขึ้นของอังกฤษ" (British Dependent
Territories Citizens : BDTCs)

ประชาชนทุกคนที่เป็น "พลเมืองในเขตเมืองขึ้นของอังกฤษ" (British Dependent
Territories Citizens : BDTCs) ภายใต้กฎหมายจากอังกฤษ จะสิ้นสุดการเป็นพลเมือง
ในเขตเมืองขึ้นของอังกฤษตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 1997 และไม่มีสิทธิในการพักอาศัยในอังกฤษ
แต่มีสิทธิในการใช้หนังสือเดินทางที่ออกให้โดยรัฐบาลอังกฤษต่อไปได้ บุคคลที่จะได้รับสิทธินี้ต้อง
เป็นบุคคลที่ถือหรือทำหนังสือเดินทางที่ออกให้โดยรัฐบาลอังกฤษ ก่อนวันที่ 1 กรกฎาคม 1997
และบุคคลที่เกิดก่อนวันที่ 1 กรกฎาคม 1997

ภายใต้กฎหมายสัญชาติ (Nationality Law) ของจีน ชาวจีนทั้งหมดไม่ว่าจะถือ
"หนังสือเดินทางของพลเมืองในเขตเมืองขึ้นของอังกฤษ" หรือไม่ก็ตาม ถือว่ามีสัญชาติจีน และ

ชาวจีนที่ใช้หนังสือเดินทางของอังกฤษ จะไม่ได้สิทธิในการคุ้มครองจากสถานกงสุลอังกฤษ (British consular protection) ในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง และในส่วนต่าง ๆ ของประเทศจีน ในฐานะที่ถือหนังสือเดินทางของอังกฤษ

สถานภาพด้านวัฒนธรรมและการศึกษา (Culture and Education)

ระบบการศึกษาในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะเป็นแบบเดิมที่ใช้อยู่ในฮ่องกงก่อนหน้านี้นี้ โดยรัฐบาลของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง จะเป็นผู้กำหนดนโยบายในด้านวัฒนธรรม การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมไปถึงนโยบายเกี่ยวกับระบบการศึกษา และการบริหารการศึกษา ภาษาในการเรียนการสอน การสนับสนุนทางการเงิน ระบบการวัดผลมาตรฐาน การศึกษา ระบบการให้รางวัลด้านการศึกษา และวุฒิบัตรการศึกษาและเทคโนโลยี

สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ดำเนินงานโดยองค์กรทางศาสนา และองค์กรชุมชนให้มีการดำเนินงาน การเลือกสรรบุคคล และการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนจากต่างประเทศได้อย่างเต็มต่อไป

สถานภาพด้านการต่างประเทศ (External Relations)

การเข้าร่วมในองค์การระหว่างประเทศ การเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศ กิจกรรมด้านต่างประเทศตามหลักการที่กำหนดไว้ เป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลกลาง รัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงจะส่งผู้แทนเข้าร่วมในคณะผู้แทนของรัฐบาลจีน หากเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง ต้องการเข้าร่วมในองค์การระหว่างประเทศ หรือที่ประชุมระหว่างประเทศ รัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลกลาง โดยใช้นามว่า "ฮ่องกง, จีน" และสามารถแสดงความคิดเห็นต่อสื่อมวลชนได้ในนาม "ฮ่องกง, จีน"

อำนาจของรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงในด้านการต่างประเทศ คือ รัฐบาล
ของเขตการบริหารพิเศษฮ่องกง สามารถรักษาและพัฒนาความสัมพันธ์ รวมถึงการทำข้อตกลงระหว่าง
ประเทศและการปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าวกับประเทศและกับภูมิภาคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ภายใน
ขอบเขตที่เหมาะสม คือ ด้านการเศรษฐกิจ การค้า การคลังและการเงิน การเดินเรือ การ
คมนาคมติดต่อสื่อสาร การท่องเที่ยว ด้านวัฒนธรรมและการกีฬา เป็นต้น

การปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ

- กรณีที่จีนเป็นภาคีในข้อตกลงระหว่างประเทศ รัฐบาลกลางจะเป็นผู้ตัดสินใจ
ในการบังคับใช้ข้อตกลงดังกล่าวในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง โดยคำนึงถึงประโยชน์และความ
จำเป็น และภายหลังจากได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงแล้ว
- กรณีที่จีนไม่ได้เป็นภาคีในข้อตกลงระหว่างประเทศบางฉบับที่ได้บังคับใช้ในฮ่องกง
อยู่ก่อนแล้ว ก็ยังคงบังคับใช้ได้ต่อไป

สถานภาพในองค์การระหว่างประเทศ

- กรณีที่จีนและฮ่องกง เป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศ รัฐบาลกลางจะ
รักษาสถานภาพที่เหมาะสมของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงในขอบข่ายที่เหมาะสม
- กรณีที่เขตการปกครองพิเศษฮ่องกงต้องการเข้าร่วมในองค์การระหว่างประเทศ
ที่จีนไม่ได้เป็นสมาชิกอยู่ด้วย รัฐบาลกลางจะให้ความสะดวกแก่เขตการปกครองพิเศษในการเข้าร่วม
ได้ ในขอบข่ายความสามารถของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง

การทำข้อตกลงระหว่างประเทศ รัฐบาลกลางมีอำนาจในการบังคับบัญชา และให้ความ
ช่วยเหลือรัฐบาลเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงในขอบข่ายที่เหมาะสม

การตั้งสำนักงานของผู้แทนของประเทศต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ผู้แทนของ
ต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ในฮ่องกงขณะนี้ ในรูปของสถานกงสุล คณะผู้แทน
ที่เป็นทางการ และคณะผู้แทนกึ่งทางการจะได้รับอนุมัติจากรัฐบาลกลางให้ตั้งสำนักงานในเขตการ
ปกครองพิเศษฮ่องกงได้ต่อไป แต่อาจต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบ โดยพิจารณาจากการสถาปนาความ
สัมพันธ์ทางการทูตอย่างปกติกับจีน โดยประเทศใดได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างปกติกับ
จีน จะได้รับอนุมัติให้ตั้งเป็น สถานกงสุล คณะผู้แทนของคณะทูตที่เป็นทางการ และสำนักงาน

ที่เป็นทางการ ต่อไปได้ หากประเทศใดที่ไม่ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างปกติกับจีน จะให้จัดตั้งเป็นสถาบันที่ไม่เป็นทางการ (non-governmental institutions) โดยรูปแบบของสถานกงสุล หรือ คณะผู้แทนที่เป็นทางการจะเปลี่ยนเป็นคณะผู้แทนกึ่งทางการ (semi-official mission) สำหรับอังกฤษจะมีการจัดตั้งสถานกงสุลใหญ่ในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง

นอกจากนี้ สารระสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำประกาศร่วมกันฉบับนี้ คือ การจัดตั้งกลุ่มประสานงานร่วมจีน-อังกฤษ (Sino-British Joint Liaison Group) เมื่อคำประกาศร่วมกันมีผลบังคับใช้แล้ว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การถ่ายโอนอำนาจอธิปไตยเหนือฮ่องกงของทั้งสองรัฐบาลจะเป็นไปอย่างราบรื่น ในปี ค.ศ. 1997 และเพื่อให้การปฏิบัติตามคำประกาศร่วมกันฉบับนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มประสานงานร่วมจีน-อังกฤษ (Sino-British Joint Liaison Group)

การจัดตั้งกลุ่มประสานงานร่วม กระทำเมื่อคำประกาศร่วมกันมีผลบังคับใช้แล้ว และตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 1988 กลุ่มประสานงานร่วมจะมีสำนักงานใหญ่ในฮ่องกง และทำงานต่อเนื่องไปจนถึงวันที่ 1 มกราคม 2000

สมาชิกและคณะผู้สนับสนุนการทำงานของกลุ่มประสานงานร่วม ทั้งสองฝ่ายกำหนดให้แต่ละฝ่ายมีผู้แทนอาวุโส (senior representative) 1 คน โดยจะเป็นตำแหน่งเอกอัครราชทูตสมาชิกกลุ่มอีก 4 คน และผู้สนับสนุนการทำงานอีกฝ่ายละ 20 คน

หน้าที่ของกลุ่มประสานงานร่วม คือ การปรึกษาหารือในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำประกาศร่วมกัน พิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนรัฐบาลในปี ค.ศ. 1997 ให้เป็นไปอย่างราบรื่น และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และนำสู่การปรึกษาหารือ ในหัวข้อที่ทั้งสองฝ่ายให้ความสนใจขอ

ลักษณะของกลุ่มประสานงานร่วมจะเป็นองค์การสำหรับการติดต่อระหว่างสองประเทศ
เท่านั้น ไม่ใช่องค์การด้านอำนาจ และจะไม่มีส่วนร่วมในการปกครองฮ่องกงหรือ เขตการปกครอง
ฮ่องกง การทำงานของกลุ่มประสานงานร่วมจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในขอบเขต
หน้าที่ของกลุ่มประสานงานร่วมเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย